

Turun Vartiavuoren kaavallinen järjestely

Alkuperä

Turun Vartiavuoren historia

Turulla on ollut vanhaa asutusta keskiajalta lähtien. Se on syntynyt kirkon ympärille ja sen halki virtaa joki.

Vartiavuoren kehitys on ollut nopeaa.

Turun vanhin asutus 1300-luvun alkupuolella. Se on nykyisen Tuusulan kirkon ympärillä. Seuraava kaupunginosa muodostui 1300-luvun alussa vanhan asutuksen uuteen Vartiavuoreen. Tällöin syntyi Jokikatu, Luostarinmäki, Karjakatu. Vuosina 1350-1400 kaupunki laajeni Aurajoen alkupuolelle. Vartiavuoren alustaa rakennettiin Pyhän Olavin luostaria. Vuoden 1414 jälkeen rakennettiin julkisen koulun tilat. 1400- ja 1500-lukujen kuluessa kaupunki laajeni pöytälaian koulun vierustien varrella. V. 1612 alusti Pietari Brühl. Hange Hedebergin laatiman kaupungin entisöimis- ja kaavakuvan. Tämän kaavakuvan mukaan ei kaupungin ns. suuri puoli ohi Töölön kirkon.

Turun Vartiavuoren kaavallinen järjestely

Diplomityö TKK

Selostus

Turku 26.1.1970

Benito Casagrande
Benito Casagrande

Turun Vartiovuoren kaavallinen järjestely.

Johdanto

Turun asemakaavan historia

Turulla on kolme vanhalle eurooppalaiselle keskukselle ja kaupapaikalle olennaista piirrettä. Se on syntynyt itsestään, sillä on seitsemän kukkulaansa ja sen halki virtaa joki.

Varhaisin kehitys tri Gardbergin mukaan.

Turun vanhin asutus 1200-luvun jälkipuoliskolla kasvoi nykyisen Tuomiokirkon ympärille. Seuraava kaupunginosa muodostui 1300-luvun alussa vanhan eteläpuolelle ulottuen Vartiovuorelle asti (tällöin syntyi Jokikatu, Luostarinvälikatu, Karjakatu). Vuosina 1380-1520 kaupunki laajeni Aurajoen itäpuolella etelään kohti 1300-luvun alussa rakennettua Pyhän Olavin luostaria ja vuoden 1414 sillan rakentamisen jälkeen myös joen länsipuolelle, jolloin joen länsipuoli, ns. uusi kaupunki tuli osaksi Turkua. 1400- ja 1500-lukujen kuluessa kaupunki kasvoi pääasiassa kolmen ulosmenotiensä varrelle. V. 1652 määräsi Pietari Brahe Hannu Hannunpojan laatimaan kaupungille ensimmäisen asemakaavan. Tämän asemakaavan mukaan ei kaupungin ns. suuri puoli eli Tuomiokirkon ympäristö muuttunut suurestikaan entisestään. Toinen ns. pieni puoli sai tiukan ruutukaavan, jonka mukaisena asutuksen painopiste vähitellen siirtyi joen länsipuolelle. Aina 1700-luvun loppuvaiheille saakka tosin kaupungin keskus kiistatta sijaitsi Tuomiokirkon ja sen tuntumassa olevan Suurtorin

liepeillä. Tätä asemakaavaa noudatettiin Turussa v. 1827 suurpaloon saakka.

Vuoden 1827 onnettomuuden tuhottua kaupungin käytännöllisesti katsoen kokonaan sai arkkitehti C.L. Engel tehtäväkseen laatia kaupungille uuden asemakaavan. Hän teki työnsä nopeasti; vajaat kuusi kuukautta palosta, 15.2.1828 asemakaava hyväksyttiin.

Engel noudatti asemakaavassaan uusklassistista tyyliä.

Kaavassa Turku sai uuden keskustan, nykyisen kauppatorin ympäristöineen. Engelin kaavan toteutuminen tapahtui hitaasti. Vielä vuosisadan vaihteeseen tultaessa oli sen toteutuminen yhä kesken monissa jo asutuissa kortteleissa, eikä kaikkia katuja oltu avattu. Toisaalta 1883 rakennusjärjestyksessä rakennusoikeus korotettiin moninkertaiseksi eikä korttelien sisäisissä ratkaisuihin enää noudatettu Engelin periaatteita. Engelin kaava on kuitenkin edelleen myöhemmin tehdyistä muutoksista huolimatta Turun ns. ruutukaava-alueen asemakaavan perusta.

Viimeisimmät vaiheet kaupungin keskustan kaavoittamisessa ovat v. 1951 Olavi Laisaaren Turun Yleiskaava ja Olli Kivisen Turun Yleiskaava, jota on laadittu v. 1966 lähtien. Engelin kaavassa vanhan keskustan rinnalle perustettu Turun uusi kaupallinen keskusta on jatkuvasti voimistunut. Tänä päivänä kaupungin keskustasta puhuttaessa tarkoitetaan ainoastaan kaupallista keskustaa, joka on paisunut useiden kortteleiden laajuiseksi.

Nykytilanne Turun ruutukaava-alueella

Leimaavaa Turun ruutukaava-alueelle tänä päivänä on voimakas

rakentaminen ja kaupunkikuvan muuttuminen, joka tuntuu yhä kiihdyvän. Engelin kaavan pohjalta kasvaneesta herkkämittakaavaisesta empirekaupungista ei ole enää jäljellä juuri muuta kuin katulinjaukset. Harvojen säilyneiden miljöökokonaisuuksien merkitys on siksi voimistunut. Vajaakäyttöisenä alueet ovat kuitenkin jääneet kaupungin kaupallisen keskuksen aktiivisuuden varjoon. Turun tärkeimmät vanhat miljöökokonaisuudet sijaitsevat vanhassa keskustassa ja Vartiovuorella:

- Tuomiokirkko ympäröivine puistoineen ja rakennuksineen
- Auransillan ja Tuomiokirkkosillan välisen länsirannan empire
- Piispankadun rakennukset
- Vartiovuoren puisto ja Engelin tähtitorni
- Luostarinmäen ainoalaatuinen puutalokaupunginosa 1700-luvulta

Koska vanha keskusta sijaitsee kuitenkin City-alueen välittömässä läheisyydessä, on siihen kohdistunut uudelleenrakentamisen paine kasvanut viime aikoina selvästi.

Esimerkkinä tästä ovat Julinin tontti, joen länsirannan empire-talojen sisäosien muutos ja kauppaseuran tontin yläosan ja Ingmanin tontin rakentamissuunnitelmat.

Viime aikoina on myös alettu pohtia nykyisin poliisilaitoksen hallussa olevan raatihuoneen korttelin vanhemman osan tulevaa käyttöä.

Lähitulevaisuudessa on edessä myös Rettigin tupakkatehtaan poismuutto.

Osittain keskiaikaisissa tiloissa toimiva Svenska klassiska lyceum ei myöskään pysty nykyisessä rakennuksessaan mukautumaan nykyaikaisiin opetustilanteisiin.

"Rettigin palatsin" siirtymisestä kaupungin omistukseen on myös keskusteltu.

Ajatukset viimeksi mainittujen alueiden tulevasta käytöstä ovat olleet epäyhtenäisiä ja ristiriitaisia. Siksi on kiintoisaa tutkia, mitä mahdollisuuksia alueen kokonaisvaltainen suunnittelu avaa Turun tärkeimmän miljöötekijän merkityksen lisäämiseksi. - Varsinkin kun alueeseen liittyvien Vartiovuoren museo-alueiden kehittäminen on myös lähitulevaisuudessa ajankohtainen.

Diplomityön tavoitteet

- Alueen merkityksen esiintuominen Turun huomattavimpana miljöötekijänä toisaalta käyttöä tehostaen, toisaalta säilyttäen ajallisten kerrostumien monipuolisuus vastapainona nopeasti muuttuvalle kaupungille
- Alueen miljöömerkityksen korostaminen yhdistämällä sen eri osakokonaisuudet
- Realistisuus. Suunnitelma on sovellettavissa Turun kaupungin kehysbudjettisuunnitelmaan joka on kaupungin rahoitus-suunnitelmana vuoteen 1980 asti.

Tehtävän analysointi

Alueen vajaakäyttöisyyden syyt:

- Nykyiset toiminnot:
tupakkatehdas, poliisilaitos
koulu, yksityispalatsi
museot
- Huono saavutettavuus:
joki ja voimakkaat liikenneväylät saartavat
- Jalankulkijoiden kauttakulkuliikennettä ei ole
- Maaston korkeussuhteet:
+4.00 - +50.00

Alueen jäsentyminen kaupunkirakenteessa

- Alueen epäyhtenäinen jäsentyminen kaupunkirakenteessa
johtuu nykyisistä maanomistusoloista, jotka jakavat alueen kahtia.
- Alueen uusimpien rakennusten suunnittelussa ei ole otettu huomioon alueen erikoisluonnetta, vaan ne ovat ratkaisultaan rutiininomaisia. (vrt. kuvaliitteet)

Ratkaisuperiaatteet

- Identiteetin kannalta oleellisten kivirakennusten (joihin kaupungin asukkaat ovat tottuneet) ja tärkeimpien puurakennusten säilyttäminen.

- Rakennusten aktivointi käyttötarkoitusta muuttamalla.
- Jalankulkuliikenteen helpottaminen eritasoristeyksin.
- Jalankulkuliikenteen ohjaaminen alueen kautta.
- Uuden kaupunkikohteen sijoittaminen alueelle.
- Vartiovuoren rinteelle julkinen "vinohissi" poistamaan korkeuserohaittaa sekä liittämään Vartiovuori (Luostarinmäki) Raatihuoneen kortteliin ja näin Tuomiokirkon ympäristöön.

Ratkaisun yksityiskohtien selostus:

- Aurajoki välillä Auransilta - Tuomiokirkkosilta:
vesibussi-laituri Gylichin pilareiden korkeudelle (vanhaan satamaan), vastakkaiselle rannalle vierasvenepaikoitus ja venevuokraamo.
- Itäinen Rantakatu:
kesäkahvila nykyisen Runebergin puiston alla sijaitsevan kannattamattomaksi käyneen yleisen käymälän ja sen yhteydessä olevan kukkakaupan tilalle. Kahvilan kalusteet sijoitetaan sen edessä olevalle katuosuudelle, jolla ei ole ajoneuvoliikennettä.
- Gylichin pilarit ja Pinella.
Gylichin pilarit sijaitsevat matkailun kannalta merkittäväällä paikalla, niin liikenneyhteyksien kuin nähtävyyksien suhteen. Niiden takana ja päällä oleviin tiloihin voitaisiin sijoittaa turisti-informaatiokeskus nykyisen bensiini-aseman sijasta.
Ravintola Pinella säilytetään ennallaan.

- Raatihuoneen kortteli.

Korttelin ainoat kaupungin omistuksessa olevat rakennukset Vanha Raatihuone, Brinkkala, Hjeltintalo ja Hämeenkatu 15 ovat tällä hetkellä poliisilaitoksen hallussa viimemainittua lukuunottamatta. Rakennusten huoneisto-ala 16 000 m² tulee vapautumaan poliisitalohankkeen toteutuessa viimeistään 1975 - 1980. Vapautuviin tiloihin voidaan sijoittaa esim. seuraavia toimintoja:

Brinkkala voidaan kunnostaa informaatio- ja näyttelytiloiksi. Vanha Raatihuone, joka on nykyään 1800-luvun lopulla saamassa asussa, on suunniteltu rekonstruoitavaksi alkuperäiseen asuunsa. Se voitaisiin luovuttaa osittain Turku-seuran käyttöön, osittain ravintolaksi. Se tulisi myös palauttaa entiseen arvoonsa Turussa järjestettävien tapahtumien keskuksena. Hjeltin taloa voisivat käyttää esim. taiteilijayhdistykset yms.

Hämeenkatu 15 soveltuisi edelleen käytettäväksi asuintalona, jonka alakertaan sijoitettaisiin myymälöitä.

Raatihuoneen ja Hjeltin talon välissä sijaitseva keskiaikainen Karjakatu on avattu Raatihuoneen ali kulkevan porttiholvin kautta Hämeenkadulle yleisenä jalankulkukatuna.

Rakennusten pihamaat on avattu ja niistä on poliisien tarvitsemat autotallit yms. rakennukset purettu.

Svenska klassiska lycéet'in tilat Raatihuoneen korttelin pohjoisosassa ovat osittain peräisin keskiajalta, joten on perusteltua siirtää koulu ajanmukaisiin tiloihin muualle. Entistä koulurakennusta voitaisiin silloin käyttää tarkoitukseen, jossa rakennuksen sisäinen joustamattomuus vähemmän häiritsee. Siihen on suunnitelmassa sijoitettu Turkuun 1975-1980 rakennettavaksi suunniteltu Retkeilyhotelli. Brillisessä

rakennuksessa sijaitseva voimistelusalusi voisi edelleen toimia liikuntatiloina.

Valtion omistamalla Svenska klassiska lycéet'in tontilla ja osittain myös Rettigin tupakkatehtaan alueella sijaitseva toinen keskiaikainen katu, Luostarinvälikatu, on puhdistettu kadulla sijaitsevista rakennelmista ja avattu yleiselle jalankululle. Sen varrella sijaitseviin pikkurakennuksiin on sijoitettu oluttupa, diskoteekki yms.

Rettigin tupakkatehtaan siirtyessä pois epätarkoituksenmu-
kaisiksi tulleista rakennuksistaan Raatihuoneen korttelissa, tulisi kaupungin lunastaa tontti. Turussa rakennettavaksi suunniteltu keskustan nuorisotalo on sijoitettu Richardso-
nin suunnittelemaan 5-kerroksiseen tehdasrakennukseen. Muita tontilla olevia rakennuksia käytetään esim. ateljei-
na (nykyinen konttorirakennus), vapaiden ylioppilasyhdis-
tyksien tiloina (ns. vanha palatsi), kokeiluteatterina
(vanha paloasema).

- Rettigin palatsi

Rettigin palatsi pitäisi myös säilyttää ennallaan ja kun se saadaan kaupungin haltuun, olisi se muutettava esim. kaupungin juhlahuoneistoksi.

- Pienoiseläintarha

Uudeksi kaupunkikohteeksi on suunniteltu pienoiseläintarha. Valinta perustuu nuoriso-ohjaaja Kalevi Perhon valtuustossa tekemään aloitteeseen, toim.joht. H. Mäen (Suomen Matkailuliitto), joht. Syrjäsen (Matkailun kehittämisrahasto) sekä Turun matkailuväen kanssa käytyihin keskusteluihin.

Pienoiseläintarha on sijoitettu Rettigin palatsia vasta-

päätä Hämeenkadun varrelle Vartiovuoren juurelle.

Sijoitus merkitsee myös sitä, että kaupungin on saatava lunastetuksi tontit Kauppaseuran ja Studentkåren'in välillä. Tällä tavalla saadaan Vartiovuoren puisto ja Luostarinmäen puutaloalue liitetyksi uudella renkaalla Tuomiokirkon alueeseen. Eläintarhan yhteyteen on sijoitettu vinohissi helpottamaan pääsyä Vartiovuorelle.

- Vartiovuoren puiston rakennukset.

Engelin tähtitorniin on syksyllä 1969 erään ravintoloitsijan toimesta yritetty aikaansaada näköalaravintolaa. Ajatus jäi kuitenkin suunnitelma-asteelle Muinaistieteellisen toimikunnan määrättyä "interiöörit ehdottomasti säilytettäväksi". Rakennukseen onkin sittemmin päätetty sijoittaa Merihistoriallinen museo; hanke toteutettaneen vuoteen 1971 mennessä. Vartiovuorella on kuitenkin erinomaiset edellytykset näköalaravintolan sijoituspaikkana. Siksi suunnitelmasa onkin sijoitettu vinohissin yläpäähän ravintolamassa, joka käyttää hyväkseen samalla paikalla sijainneen kesäkahvilan näköalatasanteita.

- Vartiovuoren puisto

Vartiovuoren puisto on säilytetty pääosiltaan ennallaan.

Lasten leikkipaikkaa on kehitetty monipuolisemmaksi.

Puiston rinteet voivat toimia monipuolisena kelkkailumäkenä ja ne soveltuvat käytettäväksi myös slalom mäkenä, jolloin mäkeen olisi sijoitettava hiihtohissi.

Suunnitelmassa on myös esitetty Samppalinnan puistoon johdettava jalankulkusilta joka voidaan luontevasti tehdä Kaskenkadun muodostaman laakson yli. Näin saadaan Samppalinnan monista kouluista tuleville opiskelijoille turvallinen kadun

ylitys ja samalla kaksi puistoa yhdistettyä toisiinsa. Ne yhdessä Urheilupuiston kanssa muodostavat yhtenäisen puistoketjun keskellä kaupunkia.

- Luostarinmäen puutalokaupunginosa

Luostarinmäen alue ehdotetaan avattavaksi nykyisestä museo-aitauksesta osaksi elävää kaupunkia. Siihen on liitetty myös sen ympärillä olevat uudemmat empirepuurakennukset. Museoalue on "pakattu" yhteen puutalokortteliin. Muu osa käytetään asumiseen (kuten jo nyt tapahtuu eräissä taloissa), sekä pariin kahvitupaan. Alueen kaikki kujat on niiden jatkuvuuden palauttamiseksi jatkettu empire-puutalojen lomitse Vartiovuorenkadulle asti.

- Surutoin

Samassa katukoordinaatistossa Käsityöläismuseon kanssa sijaitsevat Gadolinin Laboratoriorakennukset (Surutoin) 1700-luvulta on yhdistetty uudelleen avatulla kujalla Luostarinmäen alueeseen.

Gadolinin laboratorion, joka on tekeillä laboratoriomuseoksi (nykyinen lastenseimi suositeltavampi käyttö) ja Vartiovuorenkadun väliin jääville tonteille on sijoitettu julkisen rakennuksen massat (yleiskaavan mukaan).

- Vartiovuorenkatu 2

Vartiovuorenkatu 2:ssa sijaitsevalle tontille on sijoitettu Turun kaupungin kansakoulujen johtokunnan suunnitelmien mukaisesti alakansakoulu. Tämän koulun piha avautuu Vartiovuoren puistoon niin, että puisto laskeutuu etelärinteenä koulun pihamaalle. Rinnettä voidaan keväällä ja syksyllä

käyttää ulkoluokkana ja kesällä koulun pihalla voi toimia kesäteatteri, jonka luonnollisena katsomona ko. rinne toimii.

- Vartiovuoren puiston Uudenmaankadun puoleinen reuna
Uudenmaankadun varrella Vartiovuoren puistolla on kerrostalojen rivi, joka muodostaa kahta tonttia lukuunottamatta tiiviin seinämän Uudenmaankadun ja Vartiovuoren puiston väliin estäen näin mm. Engelin tähtitornin miljöövaikutuksen Uudenmaankadun suuntaan. Tilanteen korjaamiseksi on rakentamattomat tontit sekä vanhin rakennettu kerrostalotontti yhdistetty suureksi liiketontiksi mataline massoineen.

Jotta liikkeet pystyisivät palvelemaan tarpeellista asukasmäärää, on tontit leikattu niiden kohdalla jyrkähkösti nousevan Uudenmaankadun tasoa alemmaksi, ja muodostunut taso on yhdistetty jalankulkutunnelilla vastaavanlaiseen maasto-leikkaukseen kadun toisella puolella.

- Muut diplomityöalueen osat
Muilta osin d-työalue on säilytetty ennallaan sekä rakennuksiltaan että toiminnoiltaan.

Alueen liikennejärjestelyt

Jalankulkuliikenne

Syksyllä 1969 suoritetun jalankulkijoita koskeneen laskennan mukaan Tuomiokirkkosillan yli kulki tiheässä yli 8000 ihmistä klo 11-13 ja 15-17 välisenä aikana.

Tuomiokirkkosillan kohdalla on myös ajoneuvoliikenteen pullon-

kaula. Koska jalankulkuliikenne joutuu risteämään ajoneuvoliikenteen kanssa, on suunnitelmassa tehty tälle kohdalle alikulkuyhteys. Jalankulkuliikenne Brahenpuistosta johdetaan Uudenmaankadun ali Itäisen Rantakadun tasoon. Uudella jalankulusillalla taas liikenne johdetaan Brahenkadun päähän. Brahenkatu esitetään muutettavaksi yleiskaavasta poiketen jalankulkukaduksi, jolla Turun vanha keskusta saadaan yhdistettyä Kivisen yleiskaavassa osoitettuun jalankulkuverkostoon ja sen pääakseliin Yliopistonkatuun.

Ajoneuvoliikenne:

Yleiskaavan mukainen

Paikoitustilat:

Pitkäaikaisen pysäköinnin tarjontaa on rajoitettava ko. alueen kaltaisissa kaupunkikeskustoissa, sillä sitä ei koskaan tulla saamaan riittävästi kaupungin keskustan toimintaa tai kaupunkikuvaa vakavasti vaurioittamatta.

Pysäköinnin ongelma on ratkaistava kokonaisvaltaisesti koko kaupungin keskustan aluetta koskien, mikä ei kuulu tämänkaltaisen diplomityön piiriin.

Diplomityöalueen merkittävimmät rakennukset

Rakennukset numeroitu suunnitelman pienennöksessä

1. Runebergin puisto.
2. Hämeenkatu 21-23, "Rettigin palatsi".
2-kerroksinen klassistinen kivirakennus, kaksi ulkorakennusta 1800-luvulta. W. Jung 1928.
3. Vanha Suurtori 1 - It.Rantakatu 2, "Svenska Klassiska lycéet".
3-kerroksinen klassistinen kivirakennus, nykyinen julkisivu Gylich 1830, sisätiloissa pohjakerros osittain keskiajalta, muut osat 1500-1830-luvulta. Eteläinen siipirakennus ja ulkorakennukset rajoittuvat keskiaikaiseen Luostarinvälikatuun.
4. Vanha Suurtori 3, "Brinkkala".
2-kerroksinen kivirakennus, vanhimmat osat ehkä keskiajalta ja 1500-luvulta, nykyinen asu n. 1828, Gylich, ja 1880-luvulta, Kajanus.
5. Vanha Suurtori 5, "Vanha Raatihuone".
3-kerroksinen kivirakennus, rakennettu 2-kerroksiseksi vinkkelitaloksi 1735, S. Berner, korotettu ja muutettu 1800-luvun lopulla.
6. Vanha Suurtori 5, "Hjeltin talo".
2-kerroksinen empirekivirakennus, Gylich 1831.

7. Hämeenkatu 15.

3-kerroksinen uusrenesanssikivirakennus 1800-luvun lopulta.
Rakennukseen sisältyy varmasti vanhenpia osia.

8. Hämeenkatu 17.

Turun ensimmäinen varsinainen paloasemarakennus lisärakennuksineen v. 1891-1894. Säilynyt miltei täysin entisessä asussaan. Kajanus.

9. Hämeenkatu 19.

Rettigin tupakkatehdas v. 1928, Richardtson. Rakennus sisältää v. 1885-86 rakennetun vanhan tupakkatehtaan.

10. Hämeenkatu 19.

Rettigin vanha palatsi 1866.

11. Hämeenkatu 19.

Rettigin konttori osia 1800-luvun alusta, Nunnankadun puoleinen pää v. 1864. Lindahl.

12. Hämeenkatu 24.

Puolet rakennuksesta v. 1830, nykyinen uusrenesanssijulkisivu ja toinen pää 1884. Kajanus.

13. Vartiokuja (Hämeenkatu 26 b)

Uusrenesanssirakennus v. 1889. Kajanus.

14. Hämeenkatu 28, "Suomen Talousseura".

2-kerroksinen empirekivirakennus ja sivurakennukset,
Gylich 1831.

15. Kaskenkatu 2, "Pantern.

3-kerroksinen jugend-kivirakennus, Fr. Strandell 1909.

16. Kaskenkatu 4a - Mustainveljestenkuja 2, "Hjorten".

3-kerroksinen jugend-rakennus, Strandell 1903-08.

17. Kaskenkatu 6a, "Surutoin".

Pihalla oleva puurakennus, prof. Johan Gadolinin rakentama 1790-luvulla.

18. Luostarinkatu 5, "Surutoin".

1-kerroksinen kivirakennus, alunperin laboratorio, nykyisin lastentarha, Gadolinin rakentama 1798.

19. "Luostarinmäen museoalue".

1800-luvun alkuun mennessä syntynyt käsityöläisten rakennusryhmä, joka säästyi Turun palosta.

20. Vartiovuorenkatu 2.

1-kerroksinen empirepuurakennus 1800-luvun alkupuolelta.

21. Vartiovuorenkatu 4a.

1-kerroksinen empirepuurakennus.

22. Vartiovuorenkatu 4b.

1-kerroksinen empirepuurakennus.

23. Vartiovuorenkatu 6 - Sirkkalankatu 23.

Kaksi 1-kerroksista uusrenesanssipuurakennusta.

24. Kotikatu 1, "Hemmet".

3-kerroksinen kivirakennus 1930-luvun alusta.

25. Kotikatu 2.

3-kerroksinen jugend-rakennus 1900-luvun alusta.

26. "Vartiovuoren tähtitorni".

1-kerroksinen tornilla varustettu empirerakennus, Engel
1815-17.

27. "Tuomiokirkkopuisto".

28. "Brahenpuisto".

29. "Porthaninpuisto".

Turun palon jälkeen muodostettuja puistoja, joilla on
erittäin suuri historiallinen ja miljööarvo. Puistoissa on
lisäksi maan pinnan alapuolella erittäin rikkaat, keskiaikaan
saakka palautuvat kulttuurikerrokset.

30. "Pinella".

1-kerroksinen puinen uusrenesanssirakennus, ravintola.

Vanhin osa v:lta 1848, nykyasu Chiewitz 1862 ja C.J. von
Heideken 1870.

31. "It.Rantakadun pylväsriivi ja puotiholvit".

Klassistinen pylväikkö ja niiden takana puiston alla olevat
holvit, Gylich n. 1830.

Suunnitelmassa ehdotetut uudet rakennusmassat.

- A Kaupunkikohde "Pienoiseläintarha"
- B Näköalaravintola
- C Instituuttirakennus
- D Alakansakoulu
- E Myymälärakennuksia
- K Uusi alikulku yhteys
- S Uusi jalankulkusilta

Haastattelut

Tri Cardberg	Turun historiallinen museo
Lis. Benilä	" " "
Arkkit. Havas	Muinaistieteellinen toimikunta
Maist. Kärki	" " "
Matk.siht. Paasio	Turun kaupungin matkailutsto
Johtaja Mäki	Matkailuliitto
Johtaja Syrjänen	Matkailun kehittämisrahasto
Arkkit. Piha	
Nuoriso-ohj.K.Perho	Turun kaupungin Nuorisolautakunta
Pol.mest. Kukkamäki	Turun Poliisilaitos
Arkkit. R. Koho	Turun kaupungin asemakaavaos.
Asemakaavains.Karhunen	" " "
V.T.kaup.arkkit.	
Unto Toivonen	" " talorak.os.

Lähdekirjallisuus

Arkkitehtitsto
Olli Kivinen Turun Yleiskaava

TKK:ssa tehdyt D-työt ja erikoistyöt

Oulun Yliopiston teknillisessä tiedekunnassa tehdyt D-työt

Turun kaupungin kehysbudjettisuunnitelma 1969-75

Kaupunginvaltuuston aloitteita

Turun kaupungin nuorisotyölautakunnan mietintö

Turun Sanomat

H. Kalpa: Muuttuva kaupunki

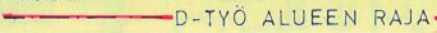
Turun historiallisen museon vuosijulkaisut: 1958-1959,
1968-1969

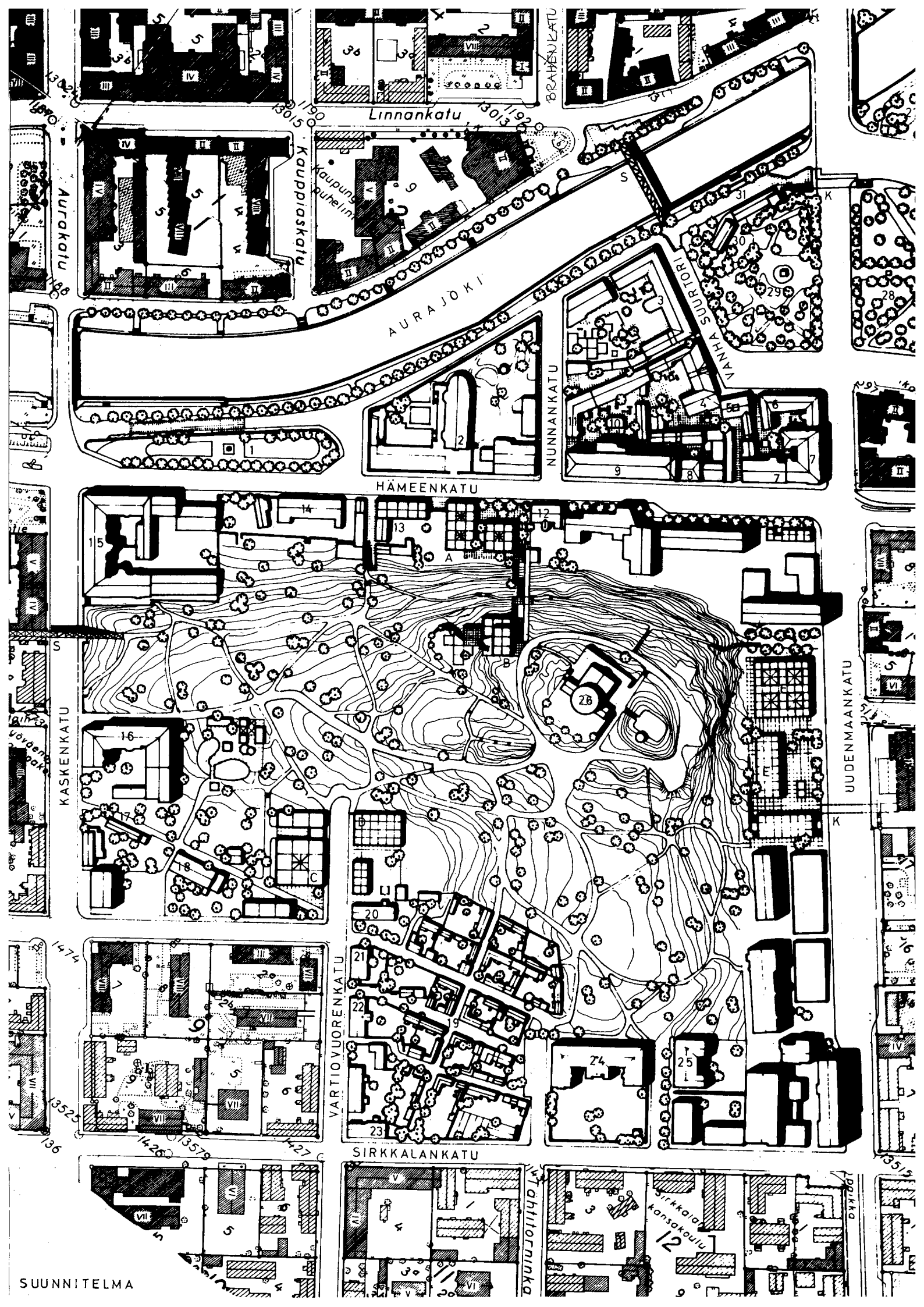
Gruen Victor: The Heart of our Cities

Johnson-Marshall: Rebuilduig Cities

Kevin Lynch: The Image of the City

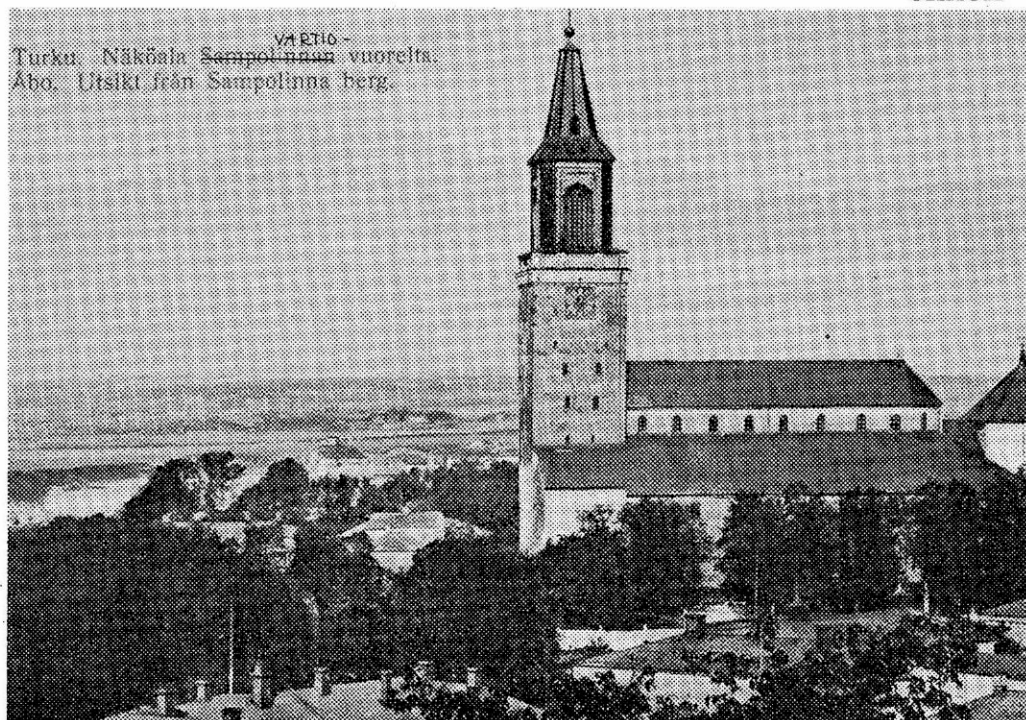
Mario De Biasi: Finlandia

ennen

nyt

Hämeenkatu 30

